

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/544/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213212454
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Ferková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7213212454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Ferkovej a sudcov JUDr. Miroslava Sogu a JUDr. Táni Veščičikovej v právnej veci navrhovateľa: H. L., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. F., H. XX, B. E.. J. H., C.V. R. R. Y. F., J. C. X, J. S.: E. O., X.. XX.XX.XXXX, L.T. Y. F., F. XX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca, zastúpeného Mgr. Marcelou Grancovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kováčska 28, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia 26.721,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 17.02.2014 č.k. 28C/103/2013-60 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania si vymienil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplynulo, že pôvodne sa navrhovateľ voči odporcovi návrhom na začatie konania domáhal vydania nákladného motorového vozidla O. G. V., U. Č.Í. F.-XXX G. (Ď. Z. ". Y.) C. B. R. XX.XXX,XX U. (XXX.XXX,- R.). Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 04.06.2012, č.k. 17C/200/2003-496 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.04.2013 č.k. 6Co/281/2012-533, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku bola odporcovi uložená povinnosť vydať navrhovateľovi nákladné motorové vozidlo O. G. V., U. F.-XXX G. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V tejto vyhovujúcej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.05.2013. Vec o návrhu na začatie konania navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 26.721,10 eur súd prvého stupňa vylúčil na samostatné konanie, v ktorom si vymienil rozhodnúť aj o trovách konania. Nárok navrhovateľa v zostávajúcej časti, teda o zaplatenie 26.721,10 eur sa stal predmetom tohto konania, vedeného ďalej pod sp.zn. 28C/103/2013.

Predmetom konania na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 26.721,10 eur bol nárok za užívanie motorového vozidla odporcom bez právneho dôvodu v čase od 01.08.2001 do 10.07.2003 (suma 1.161,79 eur mesačne x 23 mesiacov). Otázka vlastníckeho práva k predmetnému motorovému vozidlu bola vyriešená v súvislosti s uložením odporcovi povinnosti vydať navrhovateľovi predmetné motorové vozidlo tak, že navrhovateľ nadobudol vlastníckeho právo k predmetnému motorovému vozidlu na základe kúpnej zmluvy zo dňa 15.12.1997 ako kupujúci od predávajúceho E. E.. Po nadobudnutí vlastníckeho práva navrhovateľom nenastala žiadna taká skutočnosť, následkom ktorej by došlo k zmene vlastníckeho práva, a to ku dňu vyhlásenia rozsudku v tejto veci.

V tomto konaní súd prvého stupňa zamerlal dokazovanie na skúmanie otázky existencie dôvodu zakladajúceho právo odporcu mať vec u seba v čase od 01.08.2001 do 10.07.2003.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa uzavrel, že od 15.12.1997, kedy sa navrhovateľ stal vlastníkom motorového vozidla, bolo toto vo faktickej moci odporcu, a to so súhlasom navrhovateľa, zahrňujúcim v sebe oprávnenie bezodplatne a v časovo neobmedzenom rozsahu užívať ho (výlučne alebo tiež i spoločne s navrhovateľom) na súkromné alebo podnikateľské aktivity. Takéto usporiadanie pomerov účastníkov v tomto prípade zodpovedalo ich blízkemu a priateľskému vzťahu v rozhodnom čase a s tým spojeným predpokladom o možnosti spoločného využitia motorového vozidla, potrebe opravy motorového vozidla, ktorú mal vykonať na vlastné náklady odporcu a záujmu odporcu o kúpu tohto motorového vozidla, pri neschopnosti zaplatiť zaň kúpnu cenu. Pokiaľ ide o otázku, dokedy tento stav oprávneného užívať motorového vozidla trval, súd prvého stupňa uzavrel, že útok odporcu na osobu navrhovateľa sám o sebe bez ďalšieho nie je takým právnym úkonom, s ktorým by právne predpisy spájali vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, ako sa mylne domnieval navrhovateľ.

Z dôvodu absencie dojednania účastníkov o čase vrátenia motorového vozidla, podľa posúdenia súdu prvého stupňa vznikla odporcovi povinnosť motorové vozidlo navrhovateľovi vydať až potom, čo ho o vydanie preukázateľne požiadal. Súd nemal v konaní za preukázané, aby navrhovateľ pred rozhodným obdobím, za ktoré uplatnil peňažný nárok, alebo v jeho priebehu vyzval odporcu na vydanie motorového vozidla. Preto súd prvého stupňa uzavrel, že za prvý z dostupných písomností zrejmu výzvu na vydanie motorového vozidla možno považovať až obsah uznesenia o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktoré bolo odporcovi doručené dňa 22.10.2003, z obsahu ktorého sa mohol prvýkrát dozvedieť o vôli navrhovateľa smerujúcej k vráteniu motorového vozidla.

Posúdiac uvedený prípad podľa ust. § 488, § 489, § 494, § 559, § 563., § 659, § 662, § 451 ods. 2, § 454, § 100 ods. 1 a § 107 Občianskeho zákonníka súd prvého stupňa uzavrel, že návrh navrhovateľa je nedôvodný v celom rozsahu. Účastníci ohľadne motorového vozidla uzavreli zmluvu o výpožičke v ústnej forme, potiažne konkludentne podľa ust. § 659 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá vo svojom obsahu založila oprávnenie odporcu mať motorové vozidlo u seba a bezplatne ho užívať. Nakoľko doba zapožičania motorového vozidla medzi účastníkmi dohodnutá nebola, zmluva o výpožičke nezanikla pred prejavením vôle jednej zo zmluvných strán túto zmluvu skončiť. Najskôr dňom doručenia predbežného opatrenia dňa 22.10.2003 odporca sa preukázateľne dozvedel o vôli navrhovateľa smerujúcej k vráteniu motorového vozidla, preto najskôr týmto okamihom odpadol právny dôvod užívania motorového vozidla odporcom a od tohto okamihu mal odporca motorové vozidlo u seba neoprávnené (bez právneho dôvodu). Najskôr od toho času sa odporca mohol na úkor navrhovateľa užívaním motorového vozidla bezdôvodne obohatiť, preto uplatnený nárok na zaplatenie náhrady za užívanie motorového vozidla bez právneho dôvodu v tomto čase, nemôže byť dôvodný. Pokiaľ ide o odporcom vznesenú námietku premlčania, túto súd prvého stupňa posúdil ako nedôvodnú majúc za to, že k premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, nedošlo. Bezdôvodné obohatenie v danom prípade vzniklo najskôr dňa 01.08.2001, preto až vtedy navrhovateľ o vzniku bezdôvodného obohatenia sa mohol dozvedieť. Pokiaľ teda uplatnil nárok na súde dňa 11.07.2003, došlo k tomu ešte pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu za prvý deň rozhodného obdobia a tiež pred uplynutím premlčacej doby objektívnej vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu za prvý deň rozhodného obdobia 01.08.2004.

O trovách konania si súd prvého stupňa vymienil rozhodnúť v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zmenil tak, že uloží odporcovi povinnosť zaplatiť mu 26.721,10 eur s prísl. V dôvodoch odvolania uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa

považuje za nesprávny, vydaný na základe jednostranného a neúplného hodnotenia dôkazov. Súd zobral do úvahy len niektoré dôkazy, preto nezistil objektívne skutkový stav veci. Vykonané dôkazy hodnotil svojvoľne a jednostranne v rozpore s ust. § 132 O.s.p., pričom niektoré zistenia súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvého stupňa nezobral do úvahy, že odporca nespĺnil dohodu uzavretú s navrhovateľom, na základe ktorej mohol mať vozidlo vo svojej faktickej moci a užívať ho, t.j. skutočnosť, že odporca mal motorové vozidlo navrhovateľovi opraviť, resp. mal toto od navrhovateľa odkúpiť. Od 07.09.1998 odporca nemal motorové vozidlo v oprávnenom užívaní, nakoľko v tento deň odporcu okrem vrátenia sumy 30.000 USD vyzval navrhovateľ aj na vrátenie motorového vozidla z dôvodu nedodržania dohody o vykonanej oprave, resp. jeho odkúpenia. Odporca na túto výzvu reagoval útokom na osobu navrhovateľa a jeho J. A. B., ktorá tento útok neprežila, a to s úmyslom zbaviť sa povinnosti z dohody, ktoré mal odporca voči navrhovateľovi. Súd si osvojil svedeckú výpoveď A.. Y. O., ktorá uviedla, že približne dva až tri týždne potom, čo odporca bol vzatý do väzby, ju navrhovateľ navštívil a chcel od nej odkúpiť súťažné motorové vozidlá. Po útoku odporcu na navrhovateľa navrhovateľ mal také zdravotné a psychické problémy s dobou liečenia 14 týždňov, že nebol schopný sa ani zúčastniť pohrebu svojej priateľky, a preto trvalo dlhšiu dobu než opätovne vyzval odporcu na vydanie motorového vozidla. Keďže neskôr odporca bol vo väzbe, o vydanie motorového vozidla požiadal navrhovateľ manželku A.. Y. O., ktorá vozidlo odmietla vydať. Táto nepoprela, že ju navrhovateľ navštívil, avšak uviedla, že ju nepožiadala o vydanie motorového vozidla. Podľa navrhovateľa však svedkyňa uviedla vo svojej výpovedi nepravdivé tvrdenia. Rovnako nepravdivé je aj tvrdenie tejto svedkyne o tom, že navrhovateľ sa nedomáhal vydania motorového vozidla. Je ťažko uveriteľné, aby sa navrhovateľ zaujímal o odkúpenie vozidiel vo vlastníctve odporcu. Poukázal tiež na to, že súd v rozsudku zo dňa 04.07.2012 svedkyňu A.. Y. O. ako nevierohodnej neuveril, rovnako ako svedkovi K. O.. Poslednýkrát pred podaním žalobného návrhu v roku 2001, po návrate odporcu z väzby na slobodu, sa navrhovateľ opätovne minimálne jedenkrát pokúsil odporcu telefonicky vyzvať na vrátenie motorového vozidla, ktoré však odporca odmietol. Navrhovateľ považuje odporcovu držbu motorového vozidla od 07.09.1998 za neoprávnenú, nakoľko v uvedený deň prvýkrát vyzval odporcu na vydanie motorového vozidla.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p., z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil na Krajskom súde v Košiciach dňa 08.04.2015 o 09.00 hodine v pojednávacej miestnosti č.d. 227/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené dňa 01.04.2015 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1, 3 O.s.p.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto odvolací súd rozsudok v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Navrhovateľ v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. t.j., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvého stupňa vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. je daný vtedy, ak rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorým je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne ho vyložil.

Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov účastníci konania ani nenavrhli, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky navrhovateľa nemajú vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva:

Navrhovateľ v prejednávanej veci sa domáhal voči odporcovi zaplata sumy 26.721,10 eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že v čase od 01.08.2001 do 10.07.2003 odporca užíval motorové vozidlo vo vlastníctve navrhovateľa. Správne súd prvého stupňa právne uzavrel, že ohľadom predmetného motorového vozidla účastníci konania uzavreli zmluvu o výpožičke v zmysle § 659 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá založila oprávnenie odporcu užívať predmetné motorové vozidlo. Správne súd prvého stupňa tiež uzavrel, že toto oprávnenie odporcu užívať predmetné motorové vozidlo, keďže doba zapožičania nebola medzi účastníkmi dohodnutá, v zmysle § 662 Občianskeho zákonníka trvalo aj v rozhodnom období od 01.08.2001 do 10.07.2003, keďže navrhovateľ v konaní nepreukázal, žeby pred týmto obdobím alebo počas plynutia tohto obdobia vyzval odporcu na vrátenie zapožičanej veci.

Pokiaľ ide o trvanie zmluvného vzťahu medzi účastníkmi konania, z existencie ktorého odporca vyvodzoval právo užívať predmetné motorové vozidlo, navrhovateľ sa dostal do obtiažnej dôkaznej situácie, keďže nedisponoval takým dôkazom, ktorým by preukázal jednoznačne (písomná výzva), že odporcu vyzval na vrátenie motorového vozidla.

Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľa, že sa tak stalo dňa 07.09.1998, kedy zo strany odporcu došlo k útoku na jeho osobu, v konaní sa nepodarilo navrhovateľovi preukázať, že počas tohto dňa odporcu preukázateľne o vrátenie motorového vozidla požiadať. Samotné protiprávne konanie - útok odporcu nemožno považovať za právny úkon, na základe ktorého by bolo možné vyvodiť, že navrhovateľ odporcu o vrátenie motorového vozidla požiadal, ako správne uzavrel súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Skutočnosť, že navrhovateľ vyzval odporcu na vrátenie motorového vozidla nevyplývala ani z výpovede svedkyne A.. Y. O., ktorá toto tvrdenie navrhovateľa poprela.

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením „dvoch bremien“. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať.

Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov.

Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé), ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

V prejednávanej veci správne súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že žalobca v konaní nepreukázal, žeby pred rozhodným obdobím alebo počas jeho plynutia vyzval odporcu na vrátenie predmetného motorového vozidla, preto záver súdu prvého stupňa, že navrhovateľovi nárok na zaplatenie predmetnej sumy nevznikol, je správny.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.